orienteering.lt

PATVIRTINTA
LOSF Prezidiumo 2026 m. lapkričio 16 d. posėdžio protokolu Nr. 261116
LOSF Revizijų ir etikos komisijos 2026 m. _____ __ d. sprendimu

LIETUVOS ORIENTAVIMOSI SPORTO FEDERACIJOS NETINKAMO ELGESIO PREVENCIJOS IR NAGRINĖJIMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos orientavimosi sporto federacijos (toliau – LOSF) netinkamo elgesio prevencijos ir nagrinėjimo taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato netinkamo elgesio prevencijos priemones, pranešimų apie netinkamą elgesį teikimo, įvertinimo ir nagrinėjimo tvarką, LOSF veiksmus galimų įstatymų pažeidimų atvejais, apsaugos priemonių ir sankcijų taikymo tvarką bei konfidencialumo ir asmens duomenų apsaugos reikalavimus.
2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos sporto įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu (toliau – VTAPĮ), Sporto programų finansavimo sąlygų aprašu, Kovos su manipuliavimu aukšto meistriškumo sporto varžybomis taisyklėmis, patvirtintomis švietimo, mokslo ir sporto ministro 2026 m. balandžio 16 d. įsakymu Nr. V-281, Nacionalinėmis antidopingo taisyklėmis, patvirtintomis švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1459, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 (Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu), LOSF įstatais ir LOSF etikos kodeksu, patvirtintu LOSF visuotinio narių susirinkimo 2026 m. spalio 27 d. sprendimu (toliau – Kodeksas).
3. Taisyklės taikomos šiems asmenims (toliau kartu – LOSF veiklos dalyviai):
   - 3.1. LOSF valdymo organų, komitetų, komisijų ir darbo grupių nariams, darbuotojams ir savanoriams;
   - 3.2. LOSF nariams, jų valdymo organų nariams, nariams, darbuotojams ir savanoriams;
   - 3.3. LOSF ir jos narių organizuojamų renginių organizatoriams, teisėjams ir kitiems renginių vykdytojams;
   - 3.4. sportininkams, jų atstovams pagal įstatymą, treneriams, instruktoriams, komandų vadovams ir kitam sportininkų pagalbiniam personalui;

3.5. žiūrovams, lydintiems ir kitiems asmenims, dalyvaujantiems LOSF ar jos narių organizuojamoje veikloje.

4. Taisyklės taikomos LOSF veiklos dalyvių elgesiui LOSF ir jos narių organizuojamose varžybose, treniruotėse, stovyklose, mokymuose, susirinkimuose ir kituose renginiuose, vykstant į juos ir apgyvendinimo vietose, atliekant funkcijas LOSF ar jos nario vardu, atstovaujant LOSF tarptautinėse varžybose ir renginiuose, taip pat elektroninėje erdvėje ir bendraujant nuotolinio ryšio priemonėmis, kai toks bendravimas susijęs su LOSF ar jos narių veikla arba jos dalyviais (toliau kartu – LOSF veikla).

5. Taisyklės taikomos neatsižvelgiant į tai, ar asmenis sieja darbo, narystės ar pavaldumo santykiai. Taisyklių taikymo sričiai priskiriamas ir sportininkų tarpusavio elgesys, ir suaugusio asmens elgesys vaiko atžvilgiu.

6. Taisyklės netaikomos ginčams dėl varžybų rezultatų, teisėjavimo, atrankos į rinktines ir kitiems sportiniams ginčams, kurie sprendžiami varžybų taisyklėse, varžybų nuostatuose ir LOSF įstatuose nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai tokie sprendimai naudojami kaip priekabiavimo ar keršto priemonė.

7. LOSF darbuotojų darbo teisinės atsakomybės klausimai sprendžiami Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

8. Kilus prieštaravimui tarp Taisyklių ir Kodekso, taikomas Kodeksas.

II. SĄVOKOS

9. Netinkamas elgesys – LOSF veiklos dalyvio veikimas ar neveikimas, prieštaraujantis Kodekse įtvirtintiems principams, įstatymams, antidopingo taisyklėms ar Taisyklių 61 punkte nustatytiems draudimams. Netinkamo elgesio formos ir jų apraiškos nurodytos Taisyklių III skyriuje.

10. Vaikas – asmuo iki 18 metų.

11. Pranešėjas – asmuo, pateikęs pranešimą apie netinkamą elgesį. Pranešėju gali būti ir asmuo, kuris pats nenukentėjo.

12. Skundžiamasis – asmuo ar LOSF narys, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas ar pradėtas nagrinėjimas.

13. Nukentėjusysis – asmuo, kurio atžvilgiu galimai pasireiškė netinkamas elgesys.

14. Apsaugos priemonė – Kodekso 4.8 punkte nurodyta laikina priemonė, taikoma asmenims apsaugoti, kol atvejis neišnagrinėtas. Apsaugos priemonė nėra sankcija ir nereiškia pažeidimo konstatavimo.

15. Renginio vadovas – renginio organizatoriaus paskirtas asmuo, atsakingas už renginio vykdymą.

16. Komisija – LOSF Revizijų ir etikos komisija.

17. Kompetentingos institucijos – policija, prokuratūra, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba (toliau – Tarnyba), Lietuvos antidopingo agentūra (toliau – Agentūra) ir kitos institucijos, kurių kompetencijai priklauso atvejo tyrimas.

III. NETINKAMO ELGESIO FORMOS

18. Netinkamo elgesio formos yra šios:

18.1. diskriminacija – nepagrįstai nepalankesnis elgesys su asmeniu ar nepalankesnių sąlygų jam sudarymas dėl jo lyties, amžiaus, kilmės, negalios, įsitikinimų ar kitų asmens savybių ir padėties;

18.2. priekabiavimas – nepageidaujamas fizinis, žodinis, rašytinis ar kitoks elgesys, kuriuo siekiama įžeisti arba kuriuo įžeidžiamas asmens orumas ar sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka, įskaitant elgesį, kai pasinaudojama pareigomis, trenerio ar kitokia vadovaujančia padėtimi;

18.3. seksualinis priekabiavimas – asmeniui nepageidaujamas žodžiu, raštu, gestu ar fiziniu veiksmu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys; jam nustatyti diskriminacinis pagrindas nereikalingas;

18.4. smurtas ir prievarta – fizinis, psichologinis ar seksualinis poveikis asmeniui, taip pat bauginimas, grasinimas ar vertimas elgtis prieš savo valią;

18.5. smurtas prieš vaiką – VTAPĮ apibrėžtas fizinis, psichologinis ar seksualinis smurtas prieš vaiką ir vaiko nepriežiūra;

18.6. netinkamas suaugusiojo elgesys su vaiku – suaugusiojo veiksmai, kuriais siekiama užmegzti ar palaikyti su LOSF veikla nesusijusį asmeninį ryšį su vaiku, susilpninti vaiko ryšį su treneriu ar atstovais pagal įstatymą, arba kuriais peržengiamos Taisyklių 20 punkte nustatytos ribos;

18.7. nesąžiningas elgesys – interesų konflikto nedeklaravimas ar nenusišalinimas, pareigų panaudojimas asmeniniais tikslais ir informacijos, gautos dalyvaujant LOSF veikloje, naudojimas ne pagal paskirtį;

18.8. persekiojimas dėl pranešimo – Taisyklių 43 punkte nurodyti veiksmai;

18.9. antidopingo taisyklių pažeidimai – Nacionalinėse antidopingo taisyklėse nustatyti pažeidimai, įskaitant draudžiamų medžiagų vartojimą ar draudžiamų metodų naudojimą, vengimą ar atsisakymą pateikti mėginį, dopingo kontrolės trukdymą, draudžiamų medžiagų platinimą ir pagalbą ar skatinimą daryti šiuos pažeidimus;

18.10. manipuliavimas sporto varžybomis – Lietuvos Respublikos sporto įstatyme apibrėžtas tyčinis susitarimas, veiksmas ar neveikimas, kuriuo siekiama netinkamai pakeisti varžybų rezultatą ar eigą, kad būtų gauta nepagrįsta nauda sau ar kitiems asmenims, taip pat Taisyklių 61 punkte nurodyti veiksmai;

18.11. brutalus elgesys renginio metu – smurtinis, agresyvus ar kitų asmenų saugumui grėsmę keliantis dalyvių ar žiūrovų elgesys renginio vietoje.

19. Netinkamas elgesys gali pasireikšti, be kita ko:

19.1. nepageidaujamu fiziniu kontaktu ar jo reikalavimu;

19.2. seksualinio pobūdžio pasiūlymais, užuominomis, komentarais apie asmens kūną, išvaizdą ar intymų gyvenimą, seksualinio pobūdžio juokais ir gestais;

19.3. žeminimu, įžeidinėjimu, gandų skleidimu ar šmeižtu, įskaitant elektroninėje erdvėje;

19.4. pornografinio ar seksistinio turinio demonstravimu ar siuntimu;

19.5. sąmoningu asmens izoliavimu ar atskyrimu nuo sportinės ar socialinės veiklos;

19.6. įkyriu siekiu bendrauti, asmens sekimu ar informacijos apie jį rinkimu, nesusijusiu su sportine veikla;

19.7. grasinimu ar bauginimu, kuriuo ribojama asmens apsisprendimo laisvė;

19.8. poveikiu asmeniui, siekiant su sportu nesusijusio elgesio ar paslaugų;

19.9. amžiaus ar fizinių galimybių neatitinkančių krūvių taikymu, vertimu treniruotis patyrus traumą ar jaučiant skausmą, fizinio krūvio naudojimu kaip bausme.

20. Vaiko atžvilgiu netinkamu elgesiu taip pat laikomi šie suaugusiojo veiksmai, nesusiję su sportine veikla ar vaiko saugumo užtikrinimu:

20.1. domėjimasis vaiko privačiu ar šeimos gyvenimu;

20.2. komentarai apie vaiko kūną, brandą ar išvaizdą;

20.3. privatus susirašinėjimas ar bendravimas su vaiku, apie kurį nežino vaiko treneris ar atstovas pagal įstatymą;

20.4. dovanos, pinigai ar kitokios privilegijos vaikui, nesuderintos su vaiko treneriu ar atstovu pagal įstatymą;

20.5. siūlymai susitikti ar keliauti su vaiku už LOSF veiklos ribų;

20.6. alkoholio, tabako ar kitų psichiką veikiančių medžiagų siūlymas vaikui;

20.7. vaiko fotografavimas ar filmavimas, nesusijęs su renginio fiksavimu, ir tokios medžiagos platinimas be vaiko atstovo pagal įstatymą sutikimo.

21. Elgesys laikomas netinkamu nepriklausomai nuo to, ar jis vienkartinis, ar pasikartojantis, ir ar juo padarytas žalingas poveikis, ar tik sukelta tokio poveikio grėsmė. Netinkamam elgesiui nustatyti jo priskyrimas konkrečiai formai nebūtinas, tačiau nustatyta forma vertinama parenkant sankciją.

IV. ATVEJŲ KATEGORIJOS IR KOMPETENCIJA

22. Netinkamo elgesio atvejai pagal jų nagrinėjimo kompetenciją skirstomi į šias kategorijas:

22.1. Kodekso pažeidimai – elgesys, prieštaraujantis Kodeksui; juos nagrinėja Komisija Taisyklių X skyriuje nustatyta tvarka, atsižvelgdama į Taisyklių 23 punktą;

22.2. galimi įstatymų pažeidimai – galimos nusikalstamos veikos ir vaiko teisių pažeidimai; juos vertina kompetentingos institucijos, o LOSF veiksmus nustato Taisyklių VIII skyrius;

22.3. specialiųjų sričių pažeidimai – antidopingo taisyklių pažeidimai, manipuliavimas sporto varžybomis ir brutalus elgesys renginių metu; jiems taikomas Taisyklių IX skyrius.

23. Kai tas pats faktas priskirtinas kelioms kategorijoms, pirmiausia atliekami Taisyklių VIII skyriuje, po to – IX skyriuje nustatyti veiksmai. Kodekso pažeidimas nagrinėjamas tiek, kiek tai leidžia Taisyklių VIII ir IX skyriai.

24. Apie netinkamą elgesį varžybų metu, kuris galimai turėjo įtakos varžybų eigai ar rezultatams, pirmiausia informuojami varžybų teisėjai. Dėl diskvalifikavimo ir varžybų rezultatų sprendžiama varžybų taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais. Komisijos sprendimai varžybų rezultatų nekeičia, išskyrus atvejį, kai nustatomas manipuliavimas sporto varžybomis ir taikoma Kodekso 5.2.6 papunktyje nurodyta sankcija. Tai neriboja teisės po varžybų pateikti Komisijai pranešimą apie galimą netinkamą elgesį.

V. PREVENCIJA

PIRMASIS SKIRSNIS

ŠVIETIMAS IR MOKYMAI

25. Komisija, įgyvendindama Kodekso 4.2 punkte nustatytą atsakomybę, švietimą etikos ir netinkamo elgesio prevencijos temomis organizuoja kartu su:

25.1. Jaunimo ir sporto plėtros komitetu – vaikų apsaugos moksleivių renginiuose ir stovyklose klausimais;

25.2. Trenerių komitetu – trenerių mokymo klausimais;

25.3. Techniniu komitetu – renginių organizatorių ir teisėjų pasirengimo taikyti Taisykles, įskaitant neskelbtinos informacijos apie trasas ir žemėlapius apsaugą, klausimais;

25.4. vykdančiuoju direktoriumi – informacijos skelbimo ir mokymų organizavimo klausimais.

26. Mokymai netinkamo elgesio atpažinimo, vaikų apsaugos, antidopingo, kovos su manipuliavimu sporto varžybomis ir reagavimo tvarkos temomis LOSF valdymo organų nariams, treneriams, teisėjams ir renginių organizatoriams organizuojami ne rečiau kaip kartą per 2 metus.

27. LOSF nariai supažindina savo narius su Kodeksu ir Taisyklėmis. Nuoroda į Kodeksą ir Taisykles įtraukiama į varžybų nuostatus ir stovyklų dalyvių informaciją.

ANTRASIS SKIRSNIS

VAIKŲ APSAUGA

28. Asmenys, kurių veikla LOSF veikloje susijusi su tiesioginiais ir reguliariais kontaktais su vaikais, privalo turėti galiojantį teisėto darbo su vaikais kodą (toliau – QR kodas) VTAPĮ 30 straipsnyje nustatyta tvarka.

29. QR kodo galiojimą tikrina LOSF vykdantysis direktorius prieš priimdamas asmenį į darbą, pavesdamas jam su vaikais susijusią veiklą ar savanorystę ir kartą per kalendorinius metus, ne vėliau kaip iki balandžio 30 d. Fiksuojamas tik patikrinimo faktas ir data.

30. Asmuo, neturintis galiojančio QR kodo arba atsisakantis jį pateikti, prie su vaikais susijusios veiklos neprileidžiamas.

31. LOSF nariai Taisyklių 28–29 punktų reikalavimus įgyvendina savo veikloje ir LOSF prašymu pateikia patikrinimo atlikimo patvirtinimą.

32. Renginio, kuriame dalyvauja vaikai, organizatorius užtikrina, kad:

    32.1. stovyklose ir išvykose vaikai būtų apgyvendinami atskirai nuo suaugusiųjų, o suaugęs asmuo, išskyrus vaiko atstovą pagal įstatymą, nenakvotų vienoje patalpoje su vaiku;

    32.2. užsiėmimus vaikams vestų treneriai arba kiti renginio vadovo ar vaikų trenerio paskirti asmenys;

    32.3. veikla būtų organizuojama taip, kad suaugęs asmuo be būtinybės neliktų vienas su vaiku uždaroje patalpoje ar transporto priemonėje;

    32.4. informacija vaikams būtų perduodama per trenerį, komandos vadovą arba grupinius komunikacijos kanalus, kuriuose dalyvauja treneris ar vaiko atstovas pagal įstatymą.

33. Renginio organizatorius su Taisyklių 32 punkto reikalavimais supažindina renginyje su vaikais dirbančius asmenis.

34. Vaiko atsisakymas bendrauti su konkrečiu suaugusiu asmeniu gerbiamas be papildomo pagrindimo ir negali sukelti vaikui neigiamų pasekmių.

TREČIASIS SKIRSNIS

SPECIALIŲJŲ SRIČIŲ PREVENCIJA

35. Specialiųjų sričių prevencijos priemonės nustatomos:

    35.1. antidopingo – LOSF antidopingo taisyklių įgyvendinimo priemonėse;

    35.2. kovos su manipuliavimu sporto varžybomis – Prezidiumo tvirtinamame kovos su manipuliavimu sporto varžybomis prevencijos plane, kuriame nurodomos priemonės, jų įgyvendinimo terminai, atsakingi subjektai, vertinimo rodikliai ir informacijos skelbimas LOSF interneto svetainėje;

35.3. teisėjų ir kitų oficialių asmenų skyrimo varžyboms – varžybų taisyklėse, o jų interesų konfliktų deklaravimo – LOSF interesų konfliktų ir nusišalinimo taisyklėse;

35.4. dalyvių ir žiūrovų saugumo bei viešosios tvarkos renginio vietoje užtikrinimo – varžybų saugumo taisyklėse.

VI. PRANEŠIMŲ TEIKIMAS

36. Pranešimą apie netinkamą elgesį gali pateikti bet kuris asmuo. Pranešime rekomenduojama nurodyti įvykio aplinkybes, laiką, vietą, dalyvavusius asmenis ir turimus duomenis. Pranešėjas neprivalo nurodyti, kuriai kategorijai atvejis priskirtinas. Pranešimo pateikimas praėjus ilgesniam laikui nuo įvykio nėra pagrindas jo nenagrinėti.

37. Pranešimas teikiamas Komisijai raštu, įskaitant elektroniniu paštu etika@orienteering.lt.

38. Pranešimas, susijęs su vaiku, grėsme asmens gyvybei, sveikatai ar saugumui, galima nusikalstama veika ar manipuliavimu sporto varžybomis, kartu teikiamas LOSF prezidentui ir vykdančiajam direktoriui, išskyrus atvejus, kai pranešimas yra dėl jų pačių.

39. Pranešimas dėl Komisijos nario teikiamas raštu LOSF prezidentui. Prezidentas sprendžia, ar pranešimą perduoti kitiems Komisijos nariams, ar teikti Prezidiumui siūlymą sudaryti specialiąją komisiją Taisyklių 71 punkte nustatyta tvarka.

40. LOSF valdymo organų, komitetų ir komisijų nariai, darbuotojai, treneriai ir renginių vadovai, gavę informaciją apie galimą netinkamą elgesį, per 24 valandas raštu perduoda ją Komisijai, o Taisyklių 38 punkte nurodytais atvejais – ir LOSF prezidentui bei vykdančiajam direktoriui.

41. Asmuo, kuriam vaikas papasakojo apie įvykį, vaiko neapklausinėja ir neprašo pakartoti ar patikslinti pasakojimo, o išgirstą informaciją užfiksuoja raštu ir perduoda Taisyklių 40 punkte nustatyta tvarka.

42. Komisija pranešimą registruoja jo gavimo dieną atskirame registre, prie kurio prieigą turi tik Komisijos nariai.

43. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai persekioti pranešėją, nukentėjusįjį, liudytoją ar jiems padedantį asmenį, taip pat taikyti jiems sportinius, organizacinius ar kitokius nepalankius sprendimus dėl sąžiningai pateikto pranešimo ar dalyvavimo nagrinėjime.

VII. PRANEŠIMŲ ĮVERTINIMAS

44. Komisija ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo pranešimo gavimo nustato, kuriai kategorijai atvejis priskirtinas, kokių veiksmų reikia, sprendžia dėl apsaugos priemonių taikymo ir priima sprendimą pradėti arba nepradėti Kodekso pažeidimo

nagrinėjimą. Komisija nagrinėjimą gali pradėti ir savo iniciatyva Kodekso 4.3 punkte nustatytais pagrindais.

45. Jeigu Komisijos vertinimu atvejis atitinka Taisyklių 38 punkte nurodytus požymius, Komisija nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 24 valandas nuo pranešimo gavimo:

45.1. informuoja LOSF prezidentą ir vykdantįjį direktorių, jeigu pranešimas jiems nebuvo pateiktas, išskyrus atvejus, kai pranešimas yra dėl jų pačių;

45.2. sprendžia dėl apsaugos priemonių taikymo Taisyklių XI skyriuje nustatyta tvarka.

46. Jeigu pranešimu siekiama tik pakeisti varžybų rezultatus ar teisėjų sprendimą arba atvejis nepriskirtinas nė vienai kategorijai, Komisija motyvuotai informuoja pranešėją, kad nagrinėjimas nepradedamas, ir nurodo, kur jis gali kreiptis.

VIII. GALIMI ĮSTATYMŲ IR VAIKO TEISIŲ PAŽEIDIMAI

47. Gavus duomenų apie galimą nusikalstamą veiką vaiko atžvilgiu ar vaiko teisių pažeidimą, nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 1 darbo dieną, informuojama policija ir Tarnyba. Esant tiesioginei grėsmei vaiko saugumui, nedelsiant skambinama bendruoju pagalbos telefonu 112.

48. Taisyklių 47 punkte nurodytą informavimą atlieka LOSF vykdantysis direktorius. Jeigu pranešimas yra dėl vykdančiojo direktoriaus ar LOSF prezidento arba vykdantysis direktorius negali to padaryti laiku, informuoja Komisijos pirmininkas. Ši nuostata nepanaikina kiekvieno asmens pareigos pranešti VTAPĮ 35 straipsnyje nustatyta tvarka.

49. Informuojama nepriklausomai nuo pranešėjo ar vaiko atstovų pagal įstatymą valios, nelaukiant pranešimo įvertinimo ir Komisijos sprendimo.

50. Kitų galimų įstatymų pažeidimų atvejais sprendimą dėl kompetentingų institucijų informavimo priima Komisija, atsižvelgdama į suaugusio nukentėjusiojo valią. Nepriklausomai nuo nukentėjusiojo valios kompetentingos institucijos informuojamos, kai pareiga pranešti nustatyta įstatymu, kai kyla grėsmė kitiems asmenims arba kai atvejis susijęs su manipuliavimu sporto varžybomis ar antidopingo taisyklių pažeidimu.

51. Kompetentingoms institucijoms perduodama gauta informacija tokia, kokia ji gauta, jos nevertinant ir teisiškai nekvalifikuojant.

52. Kai apie atvejį informuotos kompetentingos institucijos, Komisija ir kiti LOSF veiklos dalyviai nerenka įrodymų, neapklausinėja nukentėjusiojo ir liudytojų apie įvykio aplinkybes ir nerengia jų susitikimų su skundžiamuoju, kol institucija nenurodo kitaip. Komisija nagrinėjimą pradeda formaliai ir raštu kreipiasi į instituciją dėl galimybės jį tęsti ir jo apimties. Šiuo laikotarpiu nagrinėjimo terminai neskaičiuojami.

53. Kompetentingai institucijai priėmus sprendimą, Komisija sprendžia, ar padarytas Kodekso pažeidimas. Įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti faktai laikomi

nustatytais. Sprendimas nepradėti ikiteisminio tyrimo, jį nutraukti ar išteisinamasis nuosprendis savaime nereiškia, kad Kodekso pažeidimo nebuvo.

54. Apsaugos priemonės gali būti taikomos nepriklausomai nuo kompetentingų institucijų veiksmų.

IX. SPECIALIOSIOS SRITYS

PIRMASIS SKIRSNIS

ANTIDOPINGAS

55. LOSF priima Nacionalines antidopingo taisykles ir įtraukia jas nuorodos būdu kaip privalomą LOSF sporto taisyklių dalį.

56. LOSF pripažįsta Agentūros įgaliojimus įgyvendinant nacionalinę antidopingo programą, įskaitant testavimą ir rezultatų valdymą, pripažįsta pagal antidopingo taisykles priimtus sprendimus bei sankcijas ir juos vykdo. Antidopingo taisyklių pažeidimų LOSF nenagrinėja.

57. Sportininkai, dalyvaujantys LOSF ar jos narių organizuojamose varžybose, ir jų pagalbinis personalas įsipareigoja laikytis antidopingo taisyklių. Šis įsipareigojimas įtvirtinamas varžybų taisyklėse ir LOSF licencijavimo tvarkoje.

58. Asmuo, kuriam galioja antidopingo taisyklių pažeidimo sankcija, arba kuris be pateisinamos priežasties vartoja draudžiamas medžiagas ar naudoja draudžiamus metodus, negali teikti pagalbos LOSF ir jos narių sportininkams.

59. Informacija apie galimą antidopingo taisyklių pažeidimą nedelsiant perduodama Agentūrai ir Tarptautinei orientavimosi sporto federacijai.

ANTRASIS SKIRSNIS

MANIPULIAVIMAS SPORTO VARŽYBOMIS

60. Manipuliavimas sporto varžybomis – tyčinis susitarimas, veiksmas ar neveikimas, kuriuo siekiama netinkamai pakeisti varžybų rezultatą ar eigą, kad būtų visiškai ar iš dalies panaikintas varžybų nenuspėjamumas, siekiant nepagrįstos naudos sau ar kitiems. Aukšto meistriškumo sporto varžyboms taikoma ir Lietuvos Respublikos sporto įstatyme apibrėžta sąvoka.

61. LOSF veiklos dalyviams draudžiama:

    61.1. dalyvauti susitarimuose dėl varžybų eigos, rezultato, vietų pasidalijimo ar atsisakymo varžytis;

    61.2. siekiant paveikti varžybų eigą ar rezultatą, tyčia nerodyti visų savo pajėgumų, tyčia neatsižymėti ar netinkamai atsižymėti kontroliniuose punktuose, dalyvauti varžybose kito asmens vardu, klastoti atsižymėjimo, laiko fiksavimo ar rezultatų duomenis;

61.3. trasų planavimu, teisėjavimu, žemėlapio rengimu, starto protokolų ar rezultatų tvarkymu sudaryti palankesnes sąlygas atskiriems dalyviams;

61.4. tiesiogiai ar per kitus asmenis lažintis dėl varžybų, kuriose asmuo dalyvauja, kurias organizuoja ar teisėjauja ar kurių eigai ar baigčiai gali turėti įtakos, ir gauti naudos iš tokių lažybų;

61.5. netinkamai naudoti arba platinti, įskaitant socialiniuose tinkluose ir uždarose pokalbių grupėse, viešai LOSF ar renginio organizatoriaus neskelbiamą informaciją, kurios paskelbimas, viešinimas ar platinimas gali sudaryti galimybes manipuliuoti varžybų rezultatais, įskaitant informaciją apie varžybų vietovę ir uždarų teritorijų ribas, žemėlapius, trasas, kontrolinių punktų vietas, starto protokolus ir komandų sudėtis iki jų oficialaus paskelbimo, taip pat apie nepaskelbtas sportininkų traumas, sveikatos būklę ar nedalyvavimą varžybose ir sportininko ar komandos taktiką;

61.6. sudaryti sąlygas neteisėtai prieigai prie neviešos informacijos ar tokią prieigą nuslėpti;

61.7. prašyti, priimti, žadėti, siūlyti ar duoti pinigų, dovanų, paslaugų ar kitokios naudos už varžybų eigos ar rezultato paveikimą arba už neviešos informacijos atskleidimą;

61.8. skatinti ar įtikinėti kitus asmenis atlikti šiame punkte nurodytus veiksmus.

62. Asmuo, gavęs pasiūlymą dalyvauti manipuliavime sporto varžybomis arba sužinojęs apie įtarimų keliančią veiklą, nedelsdamas praneša Agentūrai ir Komisijai, o kai atvejis susijęs su tarptautinėmis varžybomis, – ir Tarptautinei orientavimosi sporto federacijai.

63. Kai atvejį tiria Agentūra ar kitos kompetentingos institucijos, taikomas Taisyklių 52 punktas; kitais atvejais atvejis nagrinėjamas Taisyklių X skyriuje nustatyta tvarka.

TREČIASIS SKIRSNIS

BRUTALUS ELGESYS RENGINIŲ METU

64. Renginio vadovas turi teisę neįleisti ar pašalinti iš varžybų centro ir kitų organizatoriaus valdomų teritorijų asmenį, kurio elgesys yra smurtinis, agresyvus ar kelia grėsmę kitiems asmenims. Esant pavojui asmenų sveikatai ar gyvybei arba pažeidžiant viešąją tvarką, renginio vadovas nedelsdamas kreipiasi į policiją bendruoju pagalbos telefonu 112.

65. Incidentas ir priimtas sprendimas fiksuojami raštu ir per 24 valandas pranešami Komisijai. Asmens atsakomybė nagrinėjama Taisyklių X skyriuje nustatyta tvarka, o galimo įstatymo pažeidimo atveju taikomas Taisyklių VIII skyrius.

X. KODEKSO PAŽEIDIMŲ NAGRINĖJIMAS

66. Nagrinėjimas grindžiamas nekaltumo prezumpcijos, vaiko interesų viršenybės, kilnios sportinės kovos (Fair Play), šalių lygiateisiškumo, nešališkumo, proporcingumo, operatyvumo ir konfidencialumo principais.

67. Komisija, atsižvelgdama į atvejo pobūdį, pasirenka jam proporcingą nagrinėjimo apimtį ir formą – posėdį, nuotolinį posėdį vaizdo ryšio priemonėmis ar nagrinėjimą raštu, įskaitant elektroniniu paštu.

68. Nagrinėjimas vyksta lietuvių kalba. Lietuvių kalbos nemokančiam asmeniui užtikrinama teisė naudotis vertėjo pagalba; vertėjo išlaidas apmoka jo prašantis asmuo, jeigu Komisija nenusprendžia kitaip.

69. Sprendimai priimami dalyvaujančių Komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia Komisijos pirmininko balsas, o kai pirmininkas nagrinėjime nedalyvauja, – priimamas asmeniui, dėl kurio nagrinėjamas atvejis, palankesnis sprendimas. Komisija gali nagrinėti atvejį ir nepilnos sudėties, jeigu nagrinėjime dalyvauja ne mažiau kaip du nešališki jos nariai.

70. Komisijos narys privalo nusišalinti, o pranešėjas ar skundžiamasis turi teisę prašyti jį nušalinti, jeigu Komisijos narys:

    70.1. yra šalies artimasis giminaitis, šeimos narys ar juos sieja artimi asmeniniai santykiai;

    70.2. yra to paties LOSF nario narys, treneris ar treniruojamas sportininkas;

    70.3. turi kitą asmeninį suinteresuotumą nagrinėjimo baigtimi arba yra viešai išsakęs vertinimą dėl nagrinėjamo atvejo.

71. Jeigu dėl nusišalinimų Komisija negali nagrinėti atvejo arba priimti sprendimo, Prezidiumas LOSF įstatų 6.1 punkto pagrindu sudaro specialiąją komisiją. Komisija gali pasitelkti išorės ekspertą – teisininką, psichologą ar vaiko teisių specialistą, sudarydama su juo konfidencialumo susitarimą.

72. Skundžiamasis turi teisę:

    72.1. raštu gauti informaciją apie pranešimo esmę – veiksmus, dėl kurių jis nagrinėjamas, jų laiką ir vietą – tiek, kiek tai neatskleidžia vaiko ar prašiusio neatskleisti tapatybės pranešėjo tapatybės ir nepakenkia tyrimui;

    72.2. per 10 darbo dienų pateikti rašytinius paaiškinimus ir įrodymus;

    72.3. susipažinti su nagrinėjimo medžiaga, išskyrus duomenis, atskleidžiančius vaiko ar prašiusio neatskleisti tapatybės pranešėjo tapatybę;

    72.4. siūlyti apklausti asmenis ir teikti klausimus raštu;

    72.5. dalyvauti nagrinėjime su atstovu;

    72.6. gauti motyvuotą sprendimą raštu.

73. Informavimas pagal Taisyklių 72.1 papunktį atidedamas, jeigu jis keltų grėsmę vaiko saugumui, sudarytų sąlygas daryti poveikį liudytojams arba pakenktų tyrimui. Atidėjimo pagrindas fiksuojamas raštu, o informacija pateikiama išnykus kliūčiai.

74. Pranešėjas ir nukentėjusysis turi teisę pateikti paaiškinimus ir įrodymus, dalyvauti nagrinėjime su atstovu ir gauti informaciją apie priimtą sprendimą.

75. Nukentėjusiojo ir skundžiamojo akistata nerengiama.

76. Vaikas apie įvykio aplinkybes neapklausinėjamas, jo neprašoma pakartoti ar patikslinti pasakojimo ir iš jo nereikalaujama rašytinio skundo. Vaiko paaiškinimai gali būti gaunami tik jam ir jo atstovui pagal įstatymą sutikus, dalyvaujant atstovui, ir tik tuo atveju, kai atvejo netiria kompetentingos institucijos arba jos tam neprieštarauja.

77. Vertinant elgesį vaiko atžvilgiu, lemiamą reikšmę turi elgesio poveikis vaikui ir vaiko išreikšta pozicija, o ne elgesį atlikusio asmens ketinimai.

78. Komisija duomenis vertina pagal vidinį įsitikinimą, remdamasi tuo, kas pagal surinktus duomenis yra labiau tikėtina negu netikėtina. Sprendime nekonstatuojama nusikalstama veika ir nevartojamos baudžiamosios teisės sąvokos.

79. Nagrinėjimas baigiamas per 1 mėnesį nuo sprendimo pradėti nagrinėjimą priėmimo dienos. Komisijos pirmininko motyvuotu sprendimu terminas gali būti pratęstas iki 2 mėnesių. Į terminą neįskaitomas laikotarpis, kai nagrinėjimas sustabdytas pagal Taisyklių 52 punktą.

80. Rašytiniame sprendime nurodoma: Komisijos sudėtis, sprendimo data, faktų santrauka, duomenys, kuriais remtasi, šalių paaiškinimai ir jų vertinimas, sprendimo motyvai ir Kodekso nuostatos, kuriomis jis grindžiamas, taikoma sankcija ir apskundimo tvarka. Sprendimas per 3 darbo dienas įteikiamas asmeniui, dėl kurio jis priimtas, ir nukentėjusiajam, o kai nukentėjusysis yra vaikas, – jo atstovui pagal įstatymą. Pranešėjui, kuris nėra nukentėjusysis, pranešama, kad atvejis išnagrinėtas, ir nurodoma nagrinėjimo baigtis.

81. Nepasitvirtinus pranešimui, tai aiškiai nurodoma sprendime, o taikytos apsaugos priemonės nedelsiant panaikinamos. Nepasitvirtinęs pranešimas savaime nėra pagrindas taikyti priemones pranešėjui; jos gali būti taikomos tik nustačius, kad pranešėjas pateikė žinomai melagingus duomenis.

XI. APSAUGOS PRIEMONĖS

82. Apsaugos priemonės taikomos visų kategorijų atvejais, atsižvelgiant į grėsmės pobūdį, o ne į pažeidimo įrodytumą. Taikoma mažiausiai ribojanti priemonė, leidžianti pasiekti apsaugos tikslą:

    82.1. draudimas vykdyti su vaikais susijusią veiklą;

    82.2. draudimas dalyvauti stovyklose, išvykose ir renginiuose su nakvyne;

82.3. draudimas tiesiogiai kontaktuoti su pranešėju ar nukentėjusiuoju;

82.4. akreditacijos ar pareigų LOSF komitetuose ir darbo grupėse vykdymo sustabdymas;

82.5. dalyvavimo renginyje sąlygų nustatymas;

82.6. neprileidimas į varžybų centrą ir kitas renginio organizatoriaus valdomas teritorijas;

82.7. dalyvavimo LOSF ir jos narių organizuojamuose renginiuose sustabdymas.

83. Kai grėsmė kyla vykstančiame arba artimiausiame renginyje, neatidėliotiną sprendimą dėl apsaugos priemonės priima renginio vadovas. Šis sprendimas:

83.1. galioja tik tam renginiui ir negali būti pratęstas;

83.2. gali būti grindžiamas tik reali grėsme asmenų saugumui; gandai, nuogirdos ar nepatvirtinti įtarimai jo pagrindu nelaikomi;

83.3. nedelsiant įforminamas raštu, nurodant faktinį pagrindą, ir per 24 valandas pateikiamas Komisijai;

83.4. asmeniui pranešamas nedelsiant ir nedalyvaujant pašaliniams asmenims; asmuo turi teisę vėliau pateikti rašytinius paaiškinimus.

84. Kol atvejis nagrinėjamas, laikinąją apsaugos priemonę skiria Komisija. Sprendimas gali būti priimtas elektroninėmis ryšio priemonėmis. Laikinoji apsaugos priemonė skiriama ne ilgesniam kaip 3 mėnesių laikotarpiui, jos pagrįstumas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per mėnesį, o pratęsiama ji tik motyvuotu sprendimu.

85. Kai to reikia pagal įstatymą, siekiant nutraukti tęstinius neteisėtus veiksmus ar užkirsti kelią jų pakartojimui, o Komisija negali laiku priimti sprendimo, apsaugos priemonę išimtiniu atveju skiria Prezidiumas, posėdžiaudamas elektroninėmis ryšio priemonėmis LOSF įstatų 8.3 punkte nustatyta tvarka, ir nedelsdamas apie tai informuoja Komisiją. Prezidiumo sprendimas galioja, kol Komisija jį patvirtina, pakeičia ar panaikina, bet ne ilgiau kaip 10 darbo dienų.

86. Asmuo raštu informuojamas apie jam taikomą apsaugos priemonę, jos faktinį pagrindą, apimtį, terminą, peržiūros tvarką ir teisę pateikti Komisijai prašymą ją panaikinti ar pakeisti. Prašymas išnagrinėjamas per 10 darbo dienų.

87. Apsaugos priemonių įgyvendinimą užtikrina Prezidiumas, perduodamas nurodymus LOSF nariams ir renginių organizatoriams be sprendimo motyvų.

88. Apsaugos priemonės taikymo faktas ir turinys nėra vieši. Kai priemonės įgyvendinimas neišvengiamai tampa žinomas tretiesiems asmenims, jiems pateikiama tik informacija, kad asmuo laikinai nedalyvauja veikloje. Ribojamų asmenų sąrašai nesudaromi ir neskelbiami.

89. Apsaugos priemonė įforminama kaip sprendimas dėl asmens dalyvavimo LOSF veikloje sąlygų. Sprendimuose ir susirašinėjime nevartojamos asmenį apibūdinančios sąvokos, įskaitant asmens paskelbimą nepageidaujamu.

90. Apsaugos priemonė nedelsiant panaikinama, kai išnyksta ją pagrindusi grėsmė arba kai atvejis išnagrinėjamas nenustačius pažeidimo.

XII. SANKCIJOS

91. Nustačiusi Kodekso pažeidimą, Komisija skiria Kodekso 5.2 punkte nurodytos rūšies sankciją, atsižvelgdama į Kodekso 5.3 punkte nustatytus kriterijus.

92. Skiriant dalyvavimo LOSF ar jos narių veikloje apribojimą, sprendime nurodoma jo apimtis – ribojami renginiai, veiklos ar vaidmenys – ir terminas.

93. LOSF sportininko licencijos galiojimo sustabdymas ar panaikinimas įgyvendinamas LOSF licencijavimo tvarkos nustatyta tvarka.

94. Anuliavus varžybų rezultatus dėl manipuliavimo sporto varžybomis, vykdantysis direktorius užtikrina, kad būtų patikslinti varžybų rezultatai ir reitingai, ir apie tai informuoja Nacionalinę sporto agentūrą, jeigu anuliuotas laimėjimas susijęs su valstybės premija, stipendija ar renta. Kai pažeidėjas yra komandos narys, anuliuojamas komandos rezultatas varžybose, kuriose padarytas pažeidimas.

95. Bauda gali būti skiriama tik LOSF nariui už paties nario pažeidimus – jo organų kolektyvinius sprendimus, neveikimą ar pareigų, įskaitant Taisyklių V skyriuje nustatytas, nevykdymą. Baudos dydis – nuo 100 iki 1 000 eurų. Bauda sumokama per 30 kalendorinių dienų nuo sprendimo įteikimo.

96. Kai Kodeksą pažeidžia LOSF darbuotojas, Komisija teikia Prezidiumui siūlymą dėl darbo teisės aktuose numatytų priemonių taikymo. Išrinktų LOSF organų narių atžvilgiu Komisija teikia siūlymą Konferencijai.

97. LOSF vykdo teismų ir kompetentingų institucijų sprendimus, kuriais ribojamas asmens dalyvavimas veikloje. Vykdantysis direktorius užtikrina jų įgyvendinimą LOSF veikloje.

98. Už sankcijų vykdymą atsakingas Prezidiumas. Nurodymai LOSF nariams ir renginių organizatoriams perduodami be sprendimo motyvų.

XIII. SPRENDIMŲ SKELBIMAS IR APSKUNDIMAS

99. Komisijos sprendimai skelbiami LOSF interneto svetainėje. Nukentėjusiojo tapatybė neskelbiama. Kai atvejis susijęs su vaiku arba to reikia nukentėjusiajam apsaugoti ar tyrimui netrukdyti, skelbiamas nuasmenintas sprendimas.

100. Komisijos sprendimai skundžiami Kodekso 6.1 punkte nustatyta tvarka.

101. Paaiškėjus naujoms esminėms aplinkybėms, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos priimant sprendimą, šalis ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo sprendimo priėmimo gali prašyti Komisijos sprendimą peržiūrėti.

102. Skundo padavimas ar prašymas peržiūrėti sprendimą apsaugos priemonių taikymo nesustabdo.

XIV. KONFIDENCIALUMAS IR ASMENS DUOMENŲ APSAUGA

103. Asmens duomenų valdytoja yra LOSF. Asmens duomenys tvarkomi siekiant įvykdyti teisines prievoles ir užtikrinti asmenų saugumą; specialių kategorijų asmens duomenys tvarkomi tik tiek, kiek būtina. Kiti asmens duomenų tvarkymo klausimai reglamentuojami LOSF privatumo politikoje.

104. Prieigą prie nagrinėjimo medžiagos turi Komisijos nariai. Kai apie atvejį informuotos kompetentingos institucijos, LOSF prezidentas, Prezidiumo nariai ir vykdantysis direktorius, išskyrus tą iš jų, dėl kurio pateiktas pranešimas, turi teisę gauti visą informaciją, reikalingą LOSF atstovauti santykiuose su institucijomis. Prezidiumo nariai, sprendžiantys pagal Taisyklių 85 punktą, gauna tam sprendimui priimti būtiną informaciją.

105. Procedūroje dalyvaujantys asmenys neatskleidžia pranešimo turinio, dalyvaujančių asmenų tapatybės ir nagrinėjimo eigos asmenims, procedūroje nedalyvaujantiems.

106. Viešai apie atvejį komunikuoja tik LOSF prezidentas ar jo įgaliotas asmuo. Iki sprendimo priėmimo komunikuojama tik apie taikomą procedūrą, nenurodant asmenų tapatybės ir nevertinant jų elgesio.

107. Nagrinėjimo medžiaga saugoma ne ilgiau kaip 5 metus nuo sprendimo priėmimo, o kai atvejis susijęs su vaiku, – 10 metų, jeigu teisės aktai nenustato kitaip. Pasibaigus saugojimo terminui, medžiaga sunaikinama.

XV. PRIEŽIŪRA IR ATSKAITOMYBĖ

108. Komisija kasmet atsiskaito Konferencijai, pateikdama nuasmenintą pranešimų ir sprendimų apžvalgą.

109. Komisija ne rečiau kaip kartą per 2 metus peržiūri Taisyklių veiksmingumą ir teikia pakeitimų pasiūlymus Prezidiumui.

XVI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

110. Taisyklės taikomos kartu su Kodeksu, LOSF Revizijų ir etikos komisijos nuostatais, LOSF interesų konfliktų ir nusišalinimo taisyklėmis, LOSF licencijavimo tvarka, LOSF antidopingo taisyklių įgyvendinimo priemonėmis, kovos su manipuliavimu sporto varžybomis prevencijos planu, varžybų saugumo taisyklėmis ir LOSF privatumo politika.

111. Taisyklės skelbiamos LOSF interneto svetainėje.

112. Taisyklių VI, VII, X ir XIII skyrius LOSF įstatų 13.2.2 punkto pagrindu tvirtina Komisija, kitus skyrius – Prezidiumas. Taisyklės įsigalioja jų patvirtinimo Prezidiume ir Komisijoje dieną; jei patvirtinama skirtingomis dienomis, – vėlesnio patvirtinimo dieną.

113. LOSF antidopingo taisyklių įgyvendinimo priemonėse esanti nuoroda į Kodekso nuostatą dėl sportininkų pagalbinio personalo laikoma nuoroda į Taisyklių 58 punktą.

114. Įsigaliojus Taisyklėms, netenka galios:

114.1. LOSF prezidiumo 2024 m. spalio 9 d. patvirtintos Priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ir smurto LOSF prevencijos taisyklės;

114.2. 2024 m. lapkričio 13 d. patvirtintos LOSF taisyklės dėl diskriminacijos sporte prevencijos;

114.3. LOSF revizijų ir etikos komisijos 2018 m. lapkričio 15 d. patvirtintas dokumentas „Dėl brutalaus sportininkų bei žiūrovų elgesio per varžybas“;

114.4. LOSF revizijų ir etikos komisijos 2018 m. lapkričio 15 d. patvirtintas dokumentas „Dėl atsakomybės už manipuliavimą sporto varžybomis“;

114.5. 2018 m. lapkričio 15 d. patvirtintas LOSF antidopingo kodeksas.